

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2013-4-110
Karar Sayısı : 14-10/191-81
Karar Tarihi : 12.03.2014

(Önaraştırma)

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Kenan TÜRK, Dr. Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR,
Fevzi ÖZKAN, Dr. Metin ARSLAN, Doç. Dr. Tahir SARAÇ

B. RAPORTÖRLER : Hüseyin COŞGUN, Kasım ŞENGÜL

C. BAŞVURUDA

BULUNAN :

1. Ev Dekor İthalat ve İhracat Tic. Ltd. Şti.
Sanayi Cad. No: 17 Yukarı Dudullu Ümraniye/İstanbul
2. Ayem Hırdavat Pazarlama İthalat İhracat Sanayi ve Ticaret
265/18 Sokak No: 4 Yenigün Mahallesi Buca/İzmir
3. Alfa Mobilya ve Sanayi Ürün Paz. Ltd. Şti.
Ferhatpaşa Mah. Yeditepe Cad. No: 89 Ataşehir/İstanbul

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILAN :

Bedir Uluslararası Nak. Tic. Ltd. Şti.
Organize Sanayi Girişi No:17 Melikgazi/Kayseri

- (1) **E. DOSYA KONUSU:** Bedir Uluslararası Nak. Tic. Ltd. Şti.'nin Kayseri ili sınırlarında a tipi antrepo hizmeti veren tek firma olduğu ve aşırı fiyat uyguladığı iddiası.
- (2) **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Başvuruda özetle; Bedir Uluslararası Nak. Tic. Ltd. Şti. (BEDİR)'nin Kayseri'de antrepo hizmetleri pazarında tekel durumda olduğu, BEDİR ile şikâyetçi firmalar arasında antrepo hizmetlerine ilişkin yazılı veya sözlü bir anlaşma olmasına rağmen bu anlaşmadaki fiyatlara riayet edilmeyerek aşırı yüksek fiyatlar uyguladığı iddia edilmiştir.
- (3) **G. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 02.12.2013 ve 12.12.2013 tarihlerinde intikal eden başvurular, 09.01.2014 tarihli Kurul toplantısında görüşülerek, 14-01/26-M(1) sayılı önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. İlgili karar uyarınca yapılan inceleme üzerine hazırlanan 27.02.2014 tarih ve 2013-4-110/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (4) **H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda; önaraştırma konusuna ilişkin olarak BEDİR hakkında 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığı sonucuna ulaşıldığı ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

- (5) Dosya kapsamında, ilgili ürün pazarı "antrepo hizmetleri pazarı" ilgili coğrafi pazar ise, "Kayseri ve Mersin illeri" olarak tespit edilmiştir.
- (6) Şikâyete konu uygulamanın hukuki niteliği 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 6. Maddesi temelinde genel olarak hâkim durumun kötüye kullanılması, bunun

14-10/191-81

özel bir türü olarak ise sömürücü rekabet ihlalleri başlığı altında yer alan aşırı fiyat uygulamasıdır.

- (7) Bu noktada, Danıştay 13. Dairesinin 2009/109 E. ve 2013/212 K. sayılı kararı uyarınca aşırı fiyat uygulamalarına müdahale edilebilmesi için hâkim durumdaki teşebbüsün ilgili pazarda tekel veya tekele yakın konumda bulunması gerektiği şeklindeki tespiti önem arz etmektedir.
- (8) Bu tespitten ardından ortaya konulması gereken husus öncelikle ilgili pazarda tekel veya tekele yakın bir pozisyona işaret eden hâkim durumun varlığı, ikinci olarak ise uygulamanın bir kötüye kullanma olduğudur.
- (9) Hâkim duruma ilişkin artık yerleşiklik kazanmış tanıma göre bir teşebbüsün hâkim durumda bulunduğundan bahsedebilmek için rakiplerinden, müşterilerinden ve nihai olarak tüketicilerden bağımsız olarak hareket edebilmesi gerekmektedir. Buna ilaveten pazara giriş önünde ciddi engellerin bulunması ve bir alıcı gücünün yokluğu koşulları da analize dâhil edilmelidir.
- (10) Dosya kapsamındaki bilgilerden anlaşıldığı üzere, Mersin antrepoları, daha doğrusu burada ortaya çıkan piyasa fiyatı belirleyici bir veridir. Dolayısıyla Kayseri'deki bir antreponun yukarıda tanımlanan ilgili pazarlar çerçevesinde buradaki rakiplerinden bağımsız bir şekilde hareket edebileceğini söylemek mümkün görünmemektedir. Nitekim Gümrük ve Ticaret Bakanlığından alınan verilere göre Mersin Gümrük Müdürlüğüne bağlı 59 adet A tipi genel, 24 adet C tipi özel antrepo bulunmaktadır.
- (11) Öte yandan Mersin antrepoları dışında Bedir'in rakiplerinden bağımsız hareket etmesini engelleyen bir diğer faktör de hali hazırda Kayseri'de faal olan özel antrepolardır. Yine Gümrük ve Ticaret Bakanlığının verilerine göre, Kayseri Gümrük Müdürlüğüne bağlı 1 adet A tipi genel, 5 adet C tipi özel antrepo bulunmaktadır.
- (12) Bu noktada değerlendirmeye katılması gereken bir başka faktör ise Kayseri'de TCDD bünyesinde faaliyet gösteren ve geçici depolamaya elverişli olan antreponun varlığıdır. Her ne kadar diğer antrepolar gibi sınırsız bir süre ile ürün depolanmasına elverişli olmasa da, bu antreponun da somut olay koşullarında 45 güne kadar bu hizmetten faydalanmak için bir alternatif olduğu anlaşılmıştır.
- (13) Dosya kapsamındaki bilgilerden anlaşıldığı üzere, Ev Dekor İthalat ve İhracat Tic. Ltd. Şti., BEDİR'in fiyatlarından memnun kalmaması sonrasında serbest bölgede bir depo kiralayarak ithal ettiği malları özel antrepo statüsünde depolamış ve ihtisas gümrüğü olan Kayseri Gümrüğünde faaliyetlerini bu şekilde sürdürmeye devam etmiştir. Buradan, BEDİR'in müşterilerinden bağımsız hareket edemediği ve fiyatlardaki artışın müşterileri başka alternatif kanallara yönelttiği sonucuna ulaşılmıştır.
- (14) Antrepo hizmetlerine ilişkin olarak vurgulanması gereken bir başka nokta da ithalatçı herhangi bir teşebbüsün aslında bu hizmetten faydalanmak zorunda olmadığıdır. İthalatçı bir teşebbüs dilerse ürünlerini doğrudan bir gümrüğe veya somut olayda olduğu gibi bir ihtisas gümrüğüne naklederek gerekli vergilerin ödenmesi sonrasında iç pazara sunacak hale gelebilmektedir.
- (15) Dosyada yer alan bilgilerden, ilgili yasal yükümlülükleri yerine getiren ve yeterli sermaye sahibi olan teşebbüsler için önemli bir giriş engeli içermeyen ve çok sayıda sağlayıcının bulunduğu ilgili pazarda BEDİR'in hâkim durumda olmadığı anlaşıldığından, kötüye kullanma olduğu iddia edilen uygulamaya ilişkin herhangi bir değerlendirme yapılmasına yer olmadığı kanaatine varılmıştır.
- (16) Bu hususlar çerçevesinde, dosya konusuna ilişkin olarak soruşturma açılmasına gerek olmadığı kanaatine varılmıştır.

J. SONUÇ

- (17) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca şikayetin reddi ile soruşturma açılmamasına OYÇOKLUĞU ile karar verilmiştir.

KARŞI OY GEREKÇESİ (12/03/2014 tarihli ve 14-10/191-81 sayılı Kurul Kararı)

Bedir Uluslararası Nak. Tic. Ltd. Şti.'nin Kayseri ili sınırlarında a tipi antrepo hizmeti veren tek firma olduğu ve aşırı fiyat uyguladığı iddiasına yönelik olarak düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, Kurulca alınan 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca şikayetin reddi ile soruşturma açılmaması kararına aşağıdaki gerekçelerim nedeniyle karşıyım.

1. Şikayetçi teşebbüsten alınan başvuruda şikayete konu teşebbüsün Kayseri'de tekel olmasından hareketle antrepoya koydukları mallar için teslimde anlaşılan ücretin 8 katı ücret istenildiğini, araya birilerinin girmesiyle 5 kat ücret ödemek suretiyle mallarını çekebildiklerini, teşebbüsün hakim durumunu fahiş fiyat uygulamak suretiyle kötüye kullandığını iddia etmektedir.
2. Kurul kararına konu raporda şikayet konusu teşebbüsün hakim durumda olup olmadığına yönelik tespit yapılmamıştır. TCDD'nin var olduğu ifade olunan antrepo ile şikayetçi teşebbüsün açtığı C sınıfı antreponun varlığı ve ilgili pazara girişte mevzuattan ve piyasadaki kaynaklanan bir engelin olmadığına yönelik beyan ve bilgilerden hareketle ilgili pazarda ilgili teşebbüsün hakim durumu bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Oysa ki ilgili coğrafi pazarda toplam antrepo sayısı, toplam kapasite, ihtiyaç duyulan antrepo ihtiyacının ne kadarının karşılanabildiği, atıl kapasite bulunup bulunmadığı, teşebbüslerin depo kapasitelerine ve cirolarına göre pazar paylarının ne olduğu gibi bilgilerin tespitinden sonra şikayet edilen teşebbüsün hakim durumda olup olmadığına karar vermek gerekirken bu yapılmamıştır.
3. Yine karara konu raporda fahiş fiyatta dikkate alınması gereken ilk ölçüt tekel ya da tekele yakın bir durumun varlığı yanında uygulamanın kötüye kullanım olup olmadığına tespit edilmesi gerekirken bu yapılmamıştır. Buna gerekçe olarak da teşebbüslerin düzenlediği faturaların farklı olduğu iş kalemleri ile fatura unsurlarının benzer olmadığı ileri sürülmektedir. Oysa ki ilgili piyasadaki teşebbüslerin düzenlediği faturalardan hareketle hizmetin esaslı unsurlarını içererek ortak değerlendirme kriterlerinin tespitinin mümkün olduğunu ve bu tespitler baz alınarak karşılaştırmaların yapılabileceğini düşünüyoruz. Dolayısıyla başvuru sahibi teşebbüsten talep olunduğu iddia olunan 8 kat yüksek ücretin

14-10/191-81

ya da karşılıklı girişimlerle 5 kata razı olunan ücretin fahiş olup olmadığı, bunun geçici bir süreliğine mi yoksa uzun bir süreden beri mi sürdürüldüğü, ayrımcı bir niteliğe haiz olup olmadığına yönelik tespitleri yaptıktan sonra uygulamanın kötüye kullanım olduğuna karar verilebilecektir.

4. Bilindiği üzere Danıştay kararlarında yapılan önaraştırma neticesinde düzenlenen rapordaki tespitlerin rekabet ihlaline yönelik şüpheleri ortadan kaldırmıyorsa soruşturma açılması gerektiğini öngörmektedir.

Sonuç olarak fahiş fiyata yönelik iddiaların gerek hakim durum ve gerekse uygulamanın kötüye kullanım olup olmadığı yönüyle kuşkuları ortadan kaldıracak açıklıkla karşılanamadığından karara karşı olmamızı gerektirmiştir.

Fevzi ÖZKAN
Kurul Üyesi